

Іван Мищак,
старш. наук. співроб. відділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України,
д-р істор. наук, проф.

ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ІНТЕРНЕТ-МЕДІА

(аналітичний огляд закордонної преси про події в Україні за 1–31 березня 2025 року)

Опубліковано: Мищак І. М. Війна росії проти України: аналіз інтернет-медіа (аналітичний огляд зарубіжної преси про події в Україні за 1– 31 березня 2025 року) // Україна у відгуках зарубіжної преси. 2025. Вип. 3 (193). С. 6–25.

В огляді публікацій інтернет-медіа за березень 2025 року було проаналізовано 36 інтернет-версій медіаресурсів 18 країн світу. Найбільшу активність у висвітленні української тематики проявили інтернет-видання Угорщини (17 %), Франції (15 %), Великої Британії (13 %), Іспанії (9 %), США (6 %), Литви, Японії, Естонії та Латвії (по 4 %), Словаччини, Швеції, Чехії, Італії, Канади та Німеччини (по 3 %), Бельгії та Нідерландів (по 2 %), Польщі (1 %) (*див. діаграму 1*).

Найбільшу кількість публікацій на українську тематику серед закордонних медіа опублікували: французька газета «Le Monde» (9,19 %), угорські «Portfolio» (9,01 %) та «Nepszava» (8,11 %), британські «The Guardian» (6,85 %) та «The Independent» (6,31 %), французький журнал «L'Obs» (5,95 %), іспанська газета «ABC» (5,59 %), американська «New York Post» (5,41 %), іспанська «El Mundo» (3,24 %) та латвійська «Neatkarīgā Rīta Avīze» (2,52 %) (*див. діаграми 2, 3*).

Угорські видання «Nepszava» та «Portfolio» розкривають ідеологічне підґрунтя російського вторгнення в Україну. Журналіст «Portfolio» Д. Сабо аналізує слова колишнього радника кремля суркова, який повторив свої радикальні погляди щодо України, заявивши, що її поділ є «неминучим», а мета рф – повна ліквідація української державності. Він визнав, що сам розробив концепцію «русского мира», яка, на його думку, не має чітких кордонів. На шпальтах «Nepszava» лінгвістка А. Гусар пише, що після розпаду СРСР організація Memorial займалася документуванням репресій, зокрема й Голодомору 1932–1933 років, який спричинив масову загибель українців внаслідок примусового вилучення врожаю. Авторка зазначає, що режим путіна спочатку толерував Memorial, але після 2014 року – анексії Криму – розпочав його поступове знищення, остаточно ліквідувавши організацію після повномасштабного вторгнення в Україну. А. Гусар наводить приклад воєнного злочину в селі Ягідне на півночі України, де російські військові катували й убивали мирних жителів, що, за її твердженням, і далі заперечується російською пропагандою. Значну увагу угорські видання приділяють подіям на російсько-українському фронті та ініціативам щодо проведення мирних переговорів. Журналіст «Portfolio» Д. Гусак відзначає зниження інтенсивності наземних бойових дій на тлі дипломатичних переговорів між рф і США. Автор наголошує, що хоча великі атаки зменшилися, рф продовжує здійснювати масовані дронів та

артилерійські удари. Окремо підкреслюється, що американська адміністрація змінила підхід до війни, розпочавши прямий діалог із москвою, що вже можна вважати дипломатичною перемогою рф. В іншій статті оглядач інформує читачів про залишення українськими військами міста суджа в курській області після кількох місяців боїв, під час яких рф зазнала значних втрат. Однією з причин відступу він називає припинення військової допомоги США, що позбавило українську армію розвідданих. Угорські медіа активно висвітлюють політику угорського уряду щодо України, зокрема в питаннях надання допомоги та загальноєвропейської підтримки. Так, у статті для «Nepszava» оглядач Р. Папп зазначає, що прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан втратив можливість блокувати ключові рішення Європейського Союзу, оскільки 26 із 27 держав-членів об'єдналися для підтримки України, незважаючи на його позицію. Автор підкреслює, що Угорщина фактично ізольована, але це не створює розколу в ЄС, а навпаки, зміцнює єдність блоку у питаннях безпеки й оборони. М. Харгітай на сторінках «Nepszava» пише, що уряд Угорщини змінив риторику, роблячи Україну головним ворогом, а прем'єр-міністр В. Орбан відкрито виступає проти її існування. Автор зазначає, що твердження В. Орбана про загрозу для ЄС через підтримку України є безпідставними та спрямованими на маніпуляцію громадською думкою. Інший автор «Nepszava» Т. Ронай зазначає, що прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан, заблокувавши підтримку України на саміті ЄС, насамперед нашкодив самій Угорщині, фактично позбавивши її доступу до 10 мільярдів євро з фонду відновлення. Автор підкреслює, що Європейський Союз змінюється під впливом нових загроз, зокрема посилюючи оборонні витрати та розширюючи французький ядерний захист на весь континент. Натомість політика В. Орбана спричинила його міжнародну ізоляцію. Тему об'єднання ЄС довкола українського питання продовжує журналіст «Portfolio» М. Сашварі, який аналізує дії президента Єврокомісії У. фон дер Ляєн у перші 100 днів другого терміну, зокрема її зовнішньополітичні кроки та ініціативи щодо зміцнення обороноздатності ЄС. Значну увагу приділено підтримці України: у новому оборонному бюджеті передбачено 150 мільярдів євро на постачання боєприпасів, ракет та безпілотників, з можливістю спрямування цих коштів і на українську армію. У. фон дер Ляєн також заявила, що Україна може отримати статус члена ЄС ще до 2030 року або принаймні розширений доступ до спільного ринку. Журналіст «Nepszava» І. Марніц аналізує несподіване постачання природного газу до Угорщини із заходу, що суперечить офіційній риториці уряду В. Орбана про енергетичну залежність від росії. Автор зазначає, що Австрія після річної перерви відновила поставки газу до Угорщини, що може означати імпорт не російського, а західного, зокрема американського чи катарського скрапленого газу (LNG). Це ставить під сумнів твердження В. Орбана про економічну доцільність закупівлі виключно російського газу. Водночас І. Марніц стверджує, що угорські газові ресурси, ймовірно, частково переправляються до Словаччини та України, що вказує на зміну схем постачання після припинення транзиту російського газу через українську територію.

Французькі видання «Le Monde» та «L'Obs» аналізують ініціативи Франції щодо зміцнення обороноздатності Європи в цілому й надання допомоги Україні.

У цьому контексті «Le Monde» пише, що в Парижі міністри оборони Франції, Великої Британії, Німеччини, Італії та Польщі провели зустріч у форматі «Е5», присвячену плануванню гарантій безпеки для України. Попри відсутність європейців у прямих переговорах між США, рф та Україною щодо припинення вогню, учасники наголосили на необхідності перейти від декларацій до практичних кроків. Метою зустрічі було посилення впливу на процес і підтримка України через конкретні оборонні ініціативи. Водночас журналісти «Le Monde» Ф. Рікар та Е. Венсан вказують на визнання президентом Франції Е. Макроном відсутності консенсусу щодо ініціативи розміщення європейських військ в Україні, про що йшлося на зустрічі «коаліції добровольців» у Парижі. В іншій статті видання статті радник Інституту Жака Делора С. Майяр стверджує, що Європейський Союз уже потребує України для успішного проходження безпекового, технологічного та енергетичного переходу. Він зазначає, що після фактичної втрати підтримки з боку США Україна залишається наодинці з агресією рф, тому потребує як реальних гарантій безпеки, так і політичної перспективи в ЄС. За його словами, надання Україні статусу асоційованої держави могло б стати реалістичним кроком до членства, не компрометуючи вимогливий процес розширення. Оглядачі значну увагу приділяють подіям на російсько-українському фронті. У статті журналу «L'Obs» повідомляється, що путін відвідав курську область рф і наказав своїй армії «повністю звільнити» регіон. Начальник генерального штабу рф герасимов заявив, що 430 українських військових нібито потрапили в полон, а путін запропонував розглядати їх як «терористів». Натомість Головнокомандувач ЗСУ О. Сирський пояснив, що українські підрозділи, за необхідності, маневрують на вигідніші позиції, наголошуючи на пріоритеті збереження життів військових. Перебіг бойових дій у курській області висвітлює й «Le Monde». Журналіст видання Е. Гріншпан пише, що Україна, ймовірно, відступає з курської області рф під тиском США, які припинили надання розвідданих Збройним Силам України. Проте журналіст уточнює, що відступ українських сил відбувався поступово, без значного спротиву, що стало винятком у порівнянні з попередніми оборонними діями протягом трирічної війни. Продовжуючи тему збройного протистояння, «L'Obs» стверджує, що Україна здійснила масштабну атаку дронами по території рф, зокрема по москві та її області, що стало найбільшою атакою безпілотників на столицю рф з початку її повномасштабного вторгнення. Наведено інформацію міністерства оборони рф, згідно з якою було перехоплено 337 українських дронів, з яких 91 – над москвою та 126 – над курською областю. Натомість у статті журналіста «Le Monde» Ж.-Ф. Леф'єфа йдеться про те, що на тлі загального поширення дронів на фронті в Україні російські війська отримали перевагу завдяки використанню нових дронів з оптоволоконним управлінням, які виявилися стійкими до радіоелектронного приглушення. Підкреслено, що ця технологія, впроваджена восени, відіграла роль у частковому відвоюванні курської області. Журналісти «Le Monde» також привертають увагу до участі китайських найманців у війні в Україні на боці росії. Вони ідентифікували близько сорока китайських акаунтів у соцмережах, власники яких стверджують, що приєдналися до армії рф, а за оцінками одного з таких найманців «Фена», який повернувся до Китаю після поранення, у війні могли

брати участь сотні китайців. Хоча всі вони приїхали як туристи, журналісти видання стверджують, що їхня участь може створити незручності для Китаю, який декларує нейтралітет, але підтримує Москву дипломатично та через постачання важливих технологічних компонентів. Французькі оглядачі також торкаються теми війни росіян проти української національної ідентичності. Так, журналістка «Le Monde» Ф. Венсон пише, що жителі українських територій, окупованих РФ, опинилися в ізоляції, де все українське витісняється «руським миром», а терор і репресії стали нормою. Мери міст у вигнанні, зокрема Д. Орлов з Енергодара та П. Андрющенко з Маріуполя, описують системне знищення української ідентичності й насильство щодо цивільних, у тому числі й працівників Запорізької АЕС.

Британські газети «The Guardian» та «The Independent» рефлексують на ініціативи президента США Д. Трампа щодо припинення війни в Україні та аналізують спроможність нашої держави продовжувати боротьбу із загарбниками. Репортер «The Independent» Т. Уотлінг пише, що, незважаючи на серію вибухонебезпечних сварок Президента України В. Зеленського із його американським колегою, українці вважають, що В. Зеленський залишається тією людиною, яка має керувати країною. За іронією долі саме коментар Д. Трампа про «диктатора» знову об'єднав українців навколо В. Зеленського, і парламент повністю підтримав українського лідера. Журналістка «The Guardian» К. М. Маркоса пише, що після безпрецедентного зіткнення в Овальному кабінеті, під час якого Д. Трамп та Д. Венс загострили напруженість у відносинах із Президентом України В. Зеленським, у США спалахнули протести проти адміністрації Д. Трампа, а сотні людей зібралися, щоб висловити свою підтримку Україні та В. Зеленському. Водночас кореспондентка «The Independent» А. Ставру відзначає, що росія нарощує дискредитаційну кампанію проти України – усе це для того, щоб підірвати будь-яке перемир'я та довгострокову мирну угоду. Редактор газети «The Guardian» з питань оборони та безпеки Д. Саббах акцентує увагу на питанні, як можна домогтися припинення бойових дій. Колишній британський військовий аташе у Москві та Києві Д. Форман вважає, що моніторинг має розпочатися негайно, враховуючи, що росія має історію порушень припинень вогню та мирних угод. Недовіру до слів росіян висловлюють й інші експерти. Як повідомили «The Independent» нинішні та колишні високопосадовці, російський президент має намір використати перемир'я у своїх інтересах, Москва спробує вичавити зі США якнайбільше за будь-яку угоду – а потім все одно її порушить. Британський журналіст і письменник Ш. Вокер аналізує для «The Guardian» відступ українських військ із курської області, який здійснювався поетапно і, на його думку, знаменує собою завершення однієї з найнесподіваніших операцій за весь конфлікт, позбавляючи Україну одного з небагатьох надійних козирів у можливих мирних переговорах з росією. Старший науковий співробітник Фонду Карнегі за міжнародний світ М. Кофман зазначає, що тактично операція була успішною, але наступ мало що змінив у загальній динаміці цієї війни і не зміг досягти своїх ширших оперативних цілей. Кореспондент «The Independent» С. Кілі пише про масовані та широкомасштабні атаки безпілотників України на росію у ніч проти 11 березня напередодні

переговорів між США та Україною. За його словами, безпілотники, оснащені новітніми технологіями, були відправлені в такій кількості, що російські системи ППО не змогли впоратися з ними. Демонструючи силу та непокору після того, як США припинили військову та розвідувальну підтримку Києва, Україна використовує новітні технології, що дозволяють обходити російські радары й точно досягати цілей. На думку автора, метою атак на Москву було показати Путіну, що навіть без активної підтримки адміністрації Д. Трампа Україна здатна завдати шкоди Росії. В іншій статті видання С. Кілі доводить гостру необхідність російського президента укласти перемир'я з Україною щодо припинення бойових дій у Чорному та Азовському морях. За його словами, з 2022 року Україна потопила не менше 20 російських суден, серед яких крейсер «Москва», кілька десантних кораблів та численні судна меншого розміру. Використання Україною морських безпілотників у поєднанні з практично необмеженим надходженням розвідувальних даних із британських та інших літаків НАТО, американських супутників-шпигунів та перехоплень сигналів призвело до того, що Київ знову набув доступу до своїх водних шляхів, підкреслює С. Кілі. У матеріалі британського письменника П. Померанцева та української письменниці А. Дихман для газети «The Guardian» йдеться про те, що в одному з окупованих міст України підлітки організували таємний книжковий клуб, де ризикуючи життям читають заборонені тексти та кидають виклик спробам Росії переписати історію. Видання нагадує, що Росія багато століть хоче знищити право України на незалежне існування: політичне й культурне. За даними «The Reckoning Project» та інших правозахисних організацій, Кремль змінює демографію, депортує місцевих і заселяючи на окупованих територіях нових мешканців, лояльних до Росії.

Аналіз співвідношення сфер огляду української проблематики у закордонних інтернет-виданнях упродовж березня 2025 року засвідчив, що оглядачами більш активно оцінювалися роль і місце нашої держави у світовій політиці (86 %). Безпосередньо російському вторгненню в Україну в оглядах закордонних медіа приділено значно менше уваги (14 %) (див. *діаграми 4, 5*).

Російське вторгнення в Україну в закордонних інтернет-медіа за структурою висвітлених питань виглядає так: прогнози та коментарі щодо ситуації на фронті – 19 %, воєнний потенціал України – 14 %, портрети українського спротиву – 13 %, військові дії ЗСУ, ТРО, партизанів – 11 %, обстріли території України російською армією – 10 %, соціально-культурне життя українського суспільства – 9 % (див. *діаграму 6*).

Російське вторгнення в Україну найчастіше висвітлювалося: іспанською газетою «ABC» (25,32 %), французькою «Le Monde» (11,39 %), іспанською «El Mundo» та британською «The Independent» (по 8,86 %), американською «New York Post» (7,59 %), британською «The Guardian» (6,33 %), угорською «Portfolio» (5,06 %), естонськими «Eesti Päevaleht» і «Postimees» та французьким журналом «L'Obs» (по 3,80 %) (див. *діаграму 7*).

Упродовж березня 2025 року прогнози та коментарі щодо ситуації на фронті були головною темою публікацій закордонних інтернет-медіа.

Низка видань присвятила репортажі бойовим діям у курській області росії, де росіянам вдалося потіснити українські війська. Окремі медіа («Le Monde», «Portfolio») прямо вказують на те, що така ситуація склалася завдяки діям США, які припинили надавати розвіддані та підтримку ЗСУ на цьому напрямку. Репортер американської «New York Post» Р. Рейєс пише, що заморожування військової допомоги Д. Трампом сильно вдарить по охопленій війною Україні. За його підрахунками це станеться через два-три місяці. Видання звертає увагу на ту номенклатуру озброєння, яку Україна взагалі не має чим замінити. Так, Прем'єр-міністр України Д. Шмигаль попередив, що американські батареї Patriot залишаються єдиним захистом Києва від російських балістичних ракет. Військовий експерт, засновник БО «Реактивна пошта» П. Нарожний заявив, що Україна немає реальної заміни американській високомобільній артилерійській ракетній системі (HIMARS), а фінський експерт Е. Кастехельмі зазначив, що навіть тимчасовий дефіцит може змусити Україну ухвалити складні рішення про те, що вона захищатиме насамперед, щоб зберегти боєприпаси. Тему американської військової допомоги продовжує французька «Le Monde». Видання цитує слова командира підрозділу протиповітряної оборони Одеської області Олексія, який заявив, що після інавгурації президента США Д. Трампа інтенсивність російських авіаударів різко зросла. Він попередив, що припинення військової допомоги та обміну розвідувальними даними зі США призведе до збільшення кількості жертв серед цивільного населення та військових. Словацьке видання «Denník N» наголошує на тому, що російська армія знову збільшує кількість атак, але поки без особливих змін на фронті. За інформацією видання, середня кількість російських атак на день повільно повертається до рівня січня після зниження в лютому та березні. Тому може здатися, що посилення російського тиску відобразиться на територіальних здобутках. Однак на території України нічого подібного не відбувається, підкреслює журналіст. Своєю чергою американська «New York Post» зі слів офіційних осіб та російських військових блогерів стверджує про другий контрнаступ українських військ на територію росії. Такі дії більше розцінюються як відволікаючий маневр, оскільки курська область фактично знову опинилася в руках росіян, а Україна втратила свій головний козир у мирних переговорах з росією. На підтвердження цієї тези видання наводить думку керівника Центру протидії дезінформації при Раді національної оборони і безпеки України А. Коваленка, який припустив, що удар по белгородській області може розпорошити сили кремля, що накопичуються поблизу українського кордону.

Воєнний потенціал України привернув значну увагу іноземних журналістів та експертів.

На шпальтах естонської «Postimees» оглядач Т. Мадсен розмірковує про перспективи відновлення ядерної зброї в Україні. За його словами, створення ядерної зброї може стати стратегічно важким для України, оскільки кілька західних країн не схвалили б цього, бо ніхто не хоче додаткової конкуренції за владну позицію, а у випадку з Україною не можна робити ставку на те, що, наприклад, країна раптом не стане проросійською в найближчі 20–30 років. Також є ризик, пише Т. Мадсен, що такі дії можуть зробити росію ще більш

агресивною. З іншого боку, каже він, це поставило б Україну в ситуацію, коли путін також повинен був би серйозно розглянути перспективу ядерного стримування. Журналіст німецької «Frankfurter Allgemeine» К. Хайн інформує своїх читачів, що лише за два роки Україна значно розширила власну збройову промисловість. Після російського вторгнення, йдеться у статті, три роки тому країна з майже 38 млн жителів щосили нарощувала свою оборонну промисловість. Переломним моментом стало вторгнення москви в Крим і Донбас у 2014 році. Того року оборонний бюджет становив лише \$62 млн. Через п'ять років сума зросла до \$836 млн. Проте, за словами журналіста, втрата американської військової допомоги загрожує існуванню країни. Аналітик естонської «Eesti Päevaleht» Т. Калмус вважає, що не можна говорити про Україну як про переможену у війні. За його словами, швидке просування росії було зупинено, і саме в цьому контексті важливі як продовження військової допомоги США, так і збільшення допомоги озброєннями з боку інших союзників. Аналітик каже, що швидкий розвиток української індустрії безпілотників у поєднанні з реформами в армії призведуть до того, що російській армії в майбутньому буде все важче досягати успіху в атаках. Словацьке видання «Denník N» відзначає збільшення дальності української ракети «Нептун». Наводяться слова Президента України В. Зеленського про те, що ракета влучила в ціль. Цю ціль пов'язують з російським НПЗ у Туапсе. Журналіст видання нагадує, що серійне виробництво згаданої ракети ведеться з листопада 2024 року, а в квітні 2022 року такі ракети потопили російський крейсер «москва». Значну увагу закордонні медіа приділяють українським технологіям розробки безпілотників. Так, репортер американської «New York Post» Р. Рейес пише, що Міністерство оборони України кодифікувало й допустило до експлуатації у підрозділах Сил оборони України наземний роботизований комплекс «Лють» вітчизняного виробництва. Він призначений для ведення спостереження та вогневої підтримки дій військових підрозділів. Зазначається, що «Лють» – не перший робот, який візьме участь у бойових діях в Україні. Видання стверджує, що в 2024 року Україна випустила цілий флот роботів-собак, здатних здійснювати атаки «камікадзе» на російських солдатів та техніку вздовж лінії фронту. Іспанська «ABC» наводить дані про те, що через понад три роки після початку війни Україна успішно виготовила свій перший безпілотник з усіма компонентами вітчизняного виробництва, що стало ще однією віхою на шляху до досягнення самодостатності в захисті від росії. В іншому репортажі «ABC» йдеться про те, що техніки української фірми 3DTech збирають безпілотники з оглядом від першої особи, які працюють за допомогою оптоволоконної технології, що робить їх захищеними від перешкод. Нині ці пристрої, які коштують вдвічі дорожче стандартних безпілотників, становлять лише 3 % від загальної кількості, що використовується армією, але уряд планує збільшити їх до 25 % до кінця 2025 року.

Роль і місце України у світовій політиці за структурою висвітлених у березні 2025 року питань виглядає так: мирні пропозиції та переговорний процес – 31 %, реакція світових політиків, діячів та організацій – 27 %, вплив російського вторгнення в Україну на світову політику й економіку – 18 %,

збройна допомога Україні – 6 %, фінансова та економічна допомога Україні – 4 %; закордонні візити українських державних та громадських діячів – 2 % (див. діаграму 8).

Найчастіше роль і місце України у світовій політиці упродовж аналізованого періоду висвітлювали: угорські газети «Portfolio» (9,66 %) та «Nepszava» (9,24 %), французька «Le Monde» (8,82 %), британська «The Guardian» (6,93 %), французький журнал «L'Obs» (6,30 %), британська газета «The Independent» (5,88 %), американська «New York Post» (5,04 %), латвійська «Neatkarīgā Rīta Avīze» (2,94 %), іспанські «ABC» та «El Mundo» (по 2,31 %) (див. діаграму 9).

У березні 2025 року обговорення мирних пропозицій та переговорного процесу продовжує залишатися провідною темою повідомлень закордонних інтернет-медіа.

Директорка Центру оборонних досліджень К. Райк, яку цитує естонська «Eesti Päevaleht», каже, що гостре публічне протистояння між президентом США Д. Трампом та Президентом України В. Зеленським у Білому домі не було вигідне жодній зі сторін. Не можна виключати, каже вона, що США хотіли створити ситуацію, коли Україна визнається винною у відсутності швидкої мирної угоди. За словами експертки, велике занепокоєння викликає те, що Д. Трамп заявив, наскільки важливо для них відновити добрі відносини з росією. Професор стратегії та переговорів в Університеті Лінкольна А. Капуто, слова якого подає британська «The Independent», вважає, що розбіжності між В. Зеленським та Д. Трампом мають суттєві наслідки для стратегічного стану України та європейської безпеки. На думку автора, для того, щоб налагодити стосунки з Д. Трампом, європейським та українським лідерам необхідно переглянути свій підхід. По-перше, пропозиції мають бути подані з погляду економічних вигод. По-друге, об'єктивні дані та аргументи, засновані на силі, кращі, ніж моральні заклики. По-третє, конкурентна тактика має поєднуватися з контрольованою конфронтацією. А. Капуто зазначає, що В. Зеленський та європейські лідери мають визнати, що переговори з Д. Трампом вимагають розуміння його підходу до міжнародних відносин, віддаючи перевагу прагматизму замість ідеалізму. Аналіз дій американської адміністрації проводить також аналітик литовської «Lietuvos rytas» М. Шмідт, який відзначає, що росія, ймовірно, задоволена призупиненням президентом США Д. Трампом військової підтримки України. За його словами, кремль отримує майже все, що хоче. Він пояснив, що США ведуть переговори лише з Європою та дуже сильно тиснуть на Україну, і це дивний поворот подій. Аналітик вважає, що є «мало шансів», що Д. Трамп прийме запропоновану Європою угоду про припинення вогню, яка піде на користь Україні. На думку британського журналіста й дипломатичного редактора «The Guardian» П. Вінтура, 11 днів напружених переговорів, які британські та французькі офіційні особи пережили, щоб відновити зруйновані відносини між Вашингтоном і Києвом та вперше випробувати довіру Д. Трампа до путіна, можуть увійти в історію як один із найбільших подвигів «дипломатичного ескапізму». У статті французького журналу «L'Obs» повідомляється, що президент Франції Е. Макрон оголосив про

пропозицію Франції та Великої Британії щодо місячного перемир'я в Україні, яке охоплюватиме повітряний, морський простір та енергетичну інфраструктуру. Однак британський міністр збройних сил Л. Поллард заявив, що остаточної домовленості щодо такого перемир'я немає, і питання ще обговорюється з європейськими та американськими партнерами. У спільній публікації бельгійських «The Brussels Times» та інформаційного агентства «Belga» журналісти аналізують заяву міністра збройних сил Великої Британії Л. Полларда, в якій стверджується, що Париж і Лондон не узгоджували пропозицію про місячне припинення вогню в Україні. Натомість бельгійські оглядачі стверджують, що Париж і Лондон домагаються американських гарантій безпеки для будь-яких військ, які потенційно будуть направлені в Україну після мирної угоди, щоб захистити їх від російських загроз. Японська «Japan Today» відзначає зусилля британського прем'єр-міністра К. Стармера у справі згуртування своїх європейських колег та зміцнення кордонів і повної підтримки України. К. Стармер сказав, що він працює з Францією та Україною над планом припинення війни, і що група лідерів – переважно з Європи – домовилася підтримувати надходження допомоги до Києва та чинити економічний тиск на росію, щоб зміцнити позиції України; переконатися, що Україна перебуває за столом переговорів, і будь-яка мирна угода має забезпечувати її суверенітет і безпеку; продовжувати озброювати Україну для стримування майбутнього вторгнення. Докладніше про пропозиції британського прем'єра інформує «The Independent». За інформацією британського видання, Велика Британія, Франція та інші країни сформували «коаліцію охочих» для розробки плану миру, який вони представлять Д. Трампу, позбавивши тим самим ініціативи президента США, який хотів нав'язати свою власну угоду. К. Стармер також оголосив про фінансову угоду на суму 1,6 млрд фунтів стерлінгів, яка допоможе Україні закупити 5000 ракет, продемонструвавши, що Велика Британія продовжить підтримувати військові зусилля Президента України. Про необхідність цілеспрямованої подальшої підтримки України заявив і міністр закордонних справ Литви К. Будрис. Як відзначає «Verslo žinios», розмовляючи з колегами з країн Північної Європи, Балтії, Франції та Великої Британії, він наголосив, що Європа повинна поставити на стіл «реальні рішення та гроші». За словами К. Будриса, для досягнення сталого миру також необхідно продовжувати зміцнення України, надаючи довгострокову військову підтримку, зберігаючи економічний тиск на росію. Своєю чергою міністерка закордонних справ Литви Б. Браже, за інформацією видання «Diena», заявила, що можливе припинення вогню в Україні має бути стійким і справедливим, а також забезпечувати українському народу відчуття безпеки. Б. Браже визнала, що питання гарантій безпеки є складним, але країни ЄС повинні працювати разом, щоб напад на Україну ніколи не повторився. В іншій статті видання наведено думку керівника Центру північноєвропейської політики А. Пабрікса, який вважає, що Україну, ймовірно, зраджують. Він наголосив, що Латвія має готуватися до війни.

Реакція світових політиків, діячів та організацій на події в Україні також активно висвітлюється в закордонних інтернет-медіа.

У редакційній статті японської газети «The Asahi Shimbun» йдеться про те, що суверенні держави, незалежно від розміру, рівні, і силове захоплення території ніколи не є виправданим. Редактори наголошують, що через три роки після початку повномасштабного російського вторгнення в Україну цей фундаментальний принцип продовжує сильно резонувати в багатьох державах-членах ООН і його важливість неможливо переоцінити. Проте адміністрація Д. Трампа демонструє постійне небажання розглядати питання про відповідальність агресора та права жертви, а звична позиція «США-Британія-Франція проти Китаю-росії» в Раді безпеки ООН змінилася на конфігурацію «США-Китай-росія проти Британії-Франції». Редактори вважають, що Європа та Японія повинні активізувати дипломатичні зусилля для встановлення міжнародного порядку, заснованого на правилах, а не на силі. Сварка між Президентом України В. Зеленським і Д. Трампом у Білому домі, як стверджує оглядач словацького видання «Denník N», викликала реакцію в усьому світі. У той час, коли європейські лідери відреагували дуже швидко та зайняли чітку позицію, прем'єр-міністр Словаччини Р. Фіцо опублікував статус, в якому, на відміну від інших європейських політиків, навіть не підтримав Україну. За словами автора статті, коли представники країн ЄС висловили солідарність з Україною у відповідь на події у Вашингтоні, Р. Фіцо заявив, що «Словаччина не підтримуватиме свого сусіда ні фінансово, ні військово, щоб той міг продовжувати війну». Схожу позицію займає й офіційна Угорщина. Так, у статті «Nepszava» повідомляється, що прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан пригрозив вето будь-яку спільну заяву ЄС на підтримку України після скандальної зустрічі Президента України В. Зеленського з президентом США Д. Трампом. У листі до голови Європейської ради А. Кошти В. Орбан закликав ЄС до прямих переговорів із РФ за зразком США, що суперечить позиції більшості європейських лідерів. На противагу цьому, низка видань оприлюднила інформацію, що реакцією Європи на події у Вашингтоні стали перемовини в Лондоні. Прем'єр-міністр Швеції У. Крістерссон зазначив, що зустріч у Лондоні є ще важливішою після подій у Вашингтоні. Як повідомила шведська газета «Aftonbladet», прем'єр-міністра Швеції запросили на зустріч у Лондоні з кількома іншими європейськими лідерами для переговорів про Україну та безпеку в Європі. За словами прем'єр-міністра, для Швеції важливі дві речі. Йдеться про продовження підтримки України, «щоб вони врешті-решт могли домовитися про мир з позиції сили», а також про продовження зміцнення та розширення оборони Швеції. Ми повинні налаштуватися на те, щоб інвестувати значно більше в передові можливості разом з іншими європейськими країнами НАТО, наголосив У. Крістерссон. Як зауважено в репортажі іспанської «ABC», міністр закордонних справ Іспанії Х. М. Альбарес заявив, що світ переживає «дуже глибокі моменти змін» і що «час Європи настав». Х. М. Альбарес, повідомив, що зв'язався з українським колегою після напруженої зустрічі президентів України та США в Білому домі та сказав йому, що «Іспанія з ними».

Упродовж березня 2025 року переважна більшість повідомлень у закордонних медіа щодо української проблематики мала нейтральну тональність

(85,41 %). Частка позитивних повідомлень склала 12,79 %, а негативних – 1,80 % (див. *діаграму 10*).

Найчастіше закордонні інтернет-медіа у нейтральному контексті висвітлювали ймовірні наслідки зустрічі Д. Трампа та В. Зеленського у Вашингтоні на подальшу підтримку України Сполученими Штатами Америки, вплив цієї зустрічі на перспективи мирних переговорів, реакцію іноземних політиків і громадських діячів та організацій на події в Україні, діяльність української влади тощо. Упродовж березня 2025 року в нейтральному тоні місце і роль України у світовій політиці представлені в 432 статтях та повідомленнях. 36 статей та повідомлень вирізнялися позитивною тональністю, а 8 – негативною. Що стосується ситуації в Україні безпосередньо під час російського вторгнення, то нейтральна інформація представлена в 42 статтях і повідомленнях. 35 статей та повідомлень мали позитивну тональність, а лише 2 – негативну (див. *діаграму 11*).

Упродовж березня 2025 року лише нейтральна тональність статей про Україну мала місце у виданнях Німеччини («Frankfurter Allgemeine», «Focus»). Переважно нейтральна інформація про Україну з'являлася на шпальтах інтернет-видань Угорщини («Nepszava», «Portfolio»), Франції («Le Monde», «L'Obs»), Польщі («Rzeczpospolita», «Do Rzeczy»), США («New York Post», «Time») та Словаччини («Denník N», «Nový Čas»).

На шпальтах «Focus» німецький політолог Ш. Майстер аналізує можливості для припинення вогню в Україні. Крім військової ситуації, він висловлює геостратегічні міркування. Ш. Мейстер вважає, що путін зараз вивчає свої варіанти, а оскільки США вже йдуть на поступки росії без переговорів, путін може отримати від цього максимум. Водночас, каже політолог, США обговорюють з москвою інші питання – наприклад, співпрацю в Арктиці, а це означає, що у путіна хороша переговорна позиція, і Україна може в кінцевому підсумку стати жертвою інтересів США. Р. Чарнецький, польський політик і колишній багаторічний віце-президент Європарламенту, у своїй статті в тижневику «Do Rzeczy» пояснює, чому він захищає президента США Д. Трампа, який взагалі може не мати готових сценаріїв на випадок, якщо його плани щодо росії та України проваляться. Для автора важливіше, що Д. Трамп це «молоток проти лівої ідеології й інституційного лівацтва загалом». Іншу точку зору польського політикуму у статті для видання «Rzeczpospolita» представив польський політолог Р. Шошин. Він аналізує стан переговорів про припинення війни в Україні та робить висновок, що поки все складається на користь росії, яка розраховує на послаблення санкцій. Автор вважає, що це випробовує рішучість Заходу й намагається спрогнозувати, чи спробує президент США Д. Трамп перевірити щирість путіна. На думку політолога, успіх поточних переговорів багато в чому залежатиме від того, чи зможуть американці не тільки адекватно стежити, але й домагатися дотримання укладених угод. США повинні взяти на себе роль суворого поліцейського, який не тільки вимагатиме припинення вогню між протиборчими сторонами, але й забезпечуватиме дотримання режиму припинення вогню, підкреслює Р. Шошин. Водночас французький журнал «L'Obs» повідомляє, що після переговорів у Саудівській Аравії Україна

підтримала американську пропозицію про 30-денне припинення вогню з РФ, що може бути продовжене за взаємною згодою. У відповідь США оголосили про негайне відновлення військової допомоги Києву, яку було призупинено на початку березня. Натомість журналіст іншого французького видання «Le Monde» Б. Кенель повідомляє, що пропозиція президента США Д. Трампа щодо 30-денного припинення вогню між Україною та РФ викликала скептицизм у Москві. Держсекретар США М. Рубіо закликав РФ прийняти перемир'я без жодних умов, проте Путін не поспішив із відповіддю, а його речник Песков заявив, що Кремль очікує деталей ініціативи. Анонімне джерело, близьке до російської влади, зазначило, що Кремль розглядає пропозицію як вигідну для Києва і невигідну для РФ. Німецька група «Економісти для України» оприлюднила в «Frankfurter Allgemeine» заяву із закликом до німецьких політиків діяти швидко після скандалу між президентом США Д. Трампом і Президентом України В. Зеленським. На їхнє переконання, необхідно значно збільшити спеціальний фонд Бундесверу або створити новий для оборони. У заяві також йдеться про те, що Європа має необхідні ресурси, щоб перемогти російську агресію, а Москва набагато слабша, ніж вважає багато спостерігачів. Кореспондент польської «Rzeczpospolita» Є. Білецький аналізує наміри Франції і Великої Британії разом із кількома європейськими країнами відправити військову місію в Україну, «хоча Путін проти». Водночас прем'єр-міністр Польщі Д. Туск заявив, що Польща не посилатиме війська в Україну. Як зізнаються «Rzeczpospolita» польські дипломатичні джерела, це означає, що роль Польщі у порятунку українського суверенітету відходить на другий план. Порівняння ресурсів для продовження війни проводить угорське видання «Portfolio». Так, журналіст Б. Ач зазначає, що Києву, ймовірно, доведеться компенсувати втрату американської військової техніки за рахунок європейських поставок. Він розглядає альтернативи американським озброєнням, зокрема, відзначає успішність використання Україною німецьких Leopard 2, британських Challenger 2 та французьких Caesar. Окрему увагу приділено проблемам із нестачею ракетних систем HIMARS та Patriot, на які Європа поки що не може забезпечити гідну заміну. Автор наголошує, що ЄС має значний потенціал у виробництві озброєнь, однак його реалізація потребує політичної волі та розширення виробничих потужностей. Натомість німецький генерал-лейтенант Ю.-Й. фон Сандрайт, якого цитує «Focus», проводить прямі паралелі між війною в Україні та готовністю Росії напасти на одну з країн НАТО. За його словами, Росія вже має можливість, окрім України, вивільнити сили для просторово та тимчасово обмеженого розгортання на території НАТО, наприклад, в Естонії, Латвії, Литві або у Сувалкській щілині. Росія, каже він, паралельно з війною в Україні, нарощує сили та вже виробляючи більше, ніж їй потрібно для війни в Україні. Напад на одну з країн НАТО військовий вважає ймовірним після 2029 року.

Позитивні повідомлення щодо українського питання упродовж березня 2025 року з'являлися переважно в інтернет-виданнях Литви («Lietuvos rytas», «Verslo žinios»), Японії («Japan Today», «The Asahi Shimbun»), Швеції («Aftonbladet», «Svenska Dagbladet») та Чехії («Aktuálně.cz», «Reflex»).

Позитивні повідомлення щодо України переважно стосуються актів підтримки нашої держави на тлі погіршення відносин зі США, а також надання іншими державами допомоги Україні. Репортер бельгійського «POLITICO» Г. Гевін пише, що лідери Європейського Союзу схвалили військову підтримку України, але без підтримки прем'єр-міністра Угорщини В. Орбана, який наклав вето на бажання ЄС замінити американську військову допомогу європейською. Інші 26 лідерів ЄС просунулися вперед без Угорщини й опублікували власні висновки. Для досягнення «миру через силу» Україна має бути в найсильнішій позиції із власним міцним військовим й оборонним потенціалом як важливим компонентом, йдеться у спільній заяві. Європейський Союз залишається відданим, у координації з партнерами-однодумцями та союзниками, надавати посилену політичну, фінансову, економічну, гуманітарну, військову й дипломатичну підтримку Україні та її народу. У тексті також обіцяється посилити тиск на росію шляхом запровадження нових санкцій і кращого дотримання існуючих, «щоб послабити її здатність продовжувати вести агресивну війну». Французький журнал «L'Obs» розкриває деталі мирних ініціатив Франції та планів підтримки України у протистоянні з російським агресором. Зазначено, що лідери 18 країн, включаючи Президента України В. Зеленського, зібралися в Лондоні, щоб висловити підтримку Києву та зміцнити оборонну співпрацю. Велика Британія оголосила про постачання Україні 5 000 зенітних ракет на суму 1,94 млрд євро, а також надала кредит у 2,74 млрд євро для посилення українських військових можливостей. Своєю чергою французька «Le Monde» повідомляє про оголошення міністром збройних сил Франції С. Лекорню мобілізації 195 мільйонів євро для військової допомоги Україні за рахунок прибутків від заморожених російських активів. Ці кошти будуть використані для постачання 155-мм снарядів, керованих бомб AASM для винищувачів Mirage 2000, а також для прискорення передачі бронетехніки, зокрема танків AMX-10RC і бронетранспортерів VAB. В іншій статті «Le Monde» журналіст Д. Коснар інформує про те, що Франція виділяє 200 мільйонів євро на фінансування 19 проєктів для відновлення України, зокрема на встановлення водопроводів, постачання обладнання для розмінування та розвиток інфраструктури. Серед компаній-учасниць є EDF, Saint-Gobain, General Electric та низка французьких малих і середніх підприємств. Також французька компанія DMS відправить до Києва 120 мобільних рентгенівських установок, які будуть використовуватися у шпиталях та мобільних медичних пунктах. Зазначається, що французький проєкт профінансований державою на 11 мільйонів євро, а перші поставки очікуються влітку. Міністр оборони Нідерландів Р. Брекельманс і держсекретар Нідерландів Г. Туїнман під час спільного візиту в Україну заявили, що Нідерланди виділять 500 млн євро на розробку та закупівлю безпілотників, які потрібні Україні для війни з росією. Україна також може очікувати більшої допомоги від Нідерландів у сферах ППО та боєприпасів, повідомляє нідерландське видання «Algemeen Dagblad». Італійська газета «Libero Quotidiano» розкриває деталі зустрічі прем'єр-міністра Д. Мелоні з Президентом України В. Зеленським у Лондоні. Зустріч, як стверджують журналісти видання, дозволила підтвердити підтримку Італією

України та її народу, а також відданість, разом з європейськими та західними партнерами та США, будувати справедливий і міцний мир, який забезпечує майбутнє суверенітету, безпеки та свободи для України. За інформацією іспанської газети «El Mundo», більше тисячі людей зібралися біля офіційної штаб-квартири британського прем'єр-міністра на Даунінг-стріт, щоб підтримати український народ і вимагати міжнародної відданості безпечній і міцній мирній угоді. Протестувальники вели трансляцію з політичного центру Лондона, куди вони прибули, розмахуючи національними прапорами, одягнені в характерні синьо-жовті шарфи поверх піджаків і тримаючи в руках соняшники, з чітким глобальним посланням: «Світ, тримай слово! Не зрадь Україну». Про акти підтримки України повідомляє низка інших видань. Такі дії відбуваються в різному форматі. Так, литовська «Verslo žinios» присвятила матеріал Дню незалежності Литви. У ньому йдеться про те, що тисячі людей вийшли на марш у центрі Вільнюса. Головною родзинкою ходи стали транспаранти проти російського вторгнення, литовські й українські прапори, які несли учасники заходу. Японська «Japan Today» пише, що легенда фолк-року Н. Янг і його група «Chrome Hearts» відкриють майбутній європейський тур безкоштовним концертом в Україні. 79-річний музикант із Торонто, колишній учасник гуртів Crosby, Stills, Nash & Young, сказав, що це буде «безкоштовний концерт для всіх».

Негативна тональність інформаційних повідомлень про Україну прослідковувалася передусім в інтернет-виданнях Італії («Avvenire», «Libero Quotidiano») та Бельгії («The Brussels Times», «POLITICO»).

Редактор польської «Rzeczpospolita» А. Барткевич у своїй публікації аналізує нову пропозицію путіна, який заявив, що під егідою ООН разом із США, європейськими країнами й «партнерами та друзями росії» можна буде обговорити можливість «введення в Україні тимчасової адміністрації» для того, щоб провести вибори, привести до влади «уряд, який користується довірою суспільства», і почати з ним переговори щодо мирної угоди. Оскільки адміністрація Д. Трампа займає дедалі агресивнішу позицію щодо Президента України В. Зеленського, кореспонденти британської «The Independent» С. Кілі та Д. Меддокс розглядають імена тих, хто міг би потенційно його замінити. Чиновники адміністрації Д. Трампа публічно вимагали, щоб Україна змінила Президента і в приватному порядку лобісти працювали над тим, щоб обґрунтувати необхідність м'якої зміни влади на зустрічах із журналістами та дипломатами по всій Європі. Як зазначає «The Independent», той факт, що зараз точаться дискусії про те, чи слід США використовувати військову допомогу Україні як важіль для усунення Президента України, показує, наскільки путін виграє в інформаційній війні. Репортер новин бельгійського «POLITICO» С. Старчевич пише, що прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан пообіцяв провести опитування угорців, щодо того, чи хочуть вони приєднання України до Європейського Союзу. В. Орбан пояснив, що «збиратиме думку людей» поштою і голосування не буде обов'язковим. Майже напевно результати опитування будуть проти України, вважає журналіст, оскільки критики В. Орбана висміюють цю ініціативу та саму процедуру опитування з маніпулятивними питаннями, як

інструмент пропаганди уряду. У статті литовського видання «Lietuvos rytas» йдеться про те, що головна дипломатка Європи К. Каллас покладала великі надії на мобілізацію до 40 млрд євро військової допомоги, яка допомогла б зміцнити позиції України на полі бою та в майбутніх переговорах з росією, але лідери ЄС завершили свою зустріч у Брюсселі значно зменшивши цю суму. На жаль для К. Каллас й України, йдеться у статті, її план не витримав реалій ЄС, де готовність жертвувати Україною сильно відрізняється від країни до країни і, зрештою навіть Франція, найбільша військова держава блоку, вагалася підтримати пакет допомоги. Президент України В. Зеленський по відеозв'язку попросив, щоб Європа якомога швидше надала хоча б 5 млрд, однак навіть ці зусилля не отримали достатньої підтримки, підсумовує автор статті.

Отже, закордонні інтернет-медіа продовжують активно обговорювати перспективи мирних переговорів між росією й Україною та висловлюють прогнози щодо припинення вогню. Значна увага приділена обговоренню позиції щодо України президента США Д. Трампа. Оглядачі та експерти визнають, що зустріч президентів США й України у Вашингтоні була провальною, і цим скористалася росія, яка веде агресивну інформаційну війну у світі. Більшість оглядачів відзначає той факт, що європейські лідери послідовно підтримують Україну й намагаються компенсувати замороження американської військової й технічної допомоги нашій державі. Однак і серед європейських лідерів немає єдності, оскільки угорський прем'єр-міністр В. Орбан та його словацький колега Р. Фіцо фактично поширюють російські наративи про Україну та виступають проти допомоги ЄС нашій державі. Серед позитивів дій української влади та Збройних Сил України закордонні експерти відзначають здатність чинити ефективний опір російським загарбникам навіть в умовах призупинення американської допомоги, а також розвиток українського військово-промислового комплексу, що дозволяє розширювати номенклатуру власних озброєнь. Критичні зауваження на адресу української влади переважно стосуються недостатньо ефективної боротьби з російською пропагандою та дезінформацією, яка є доволі впливовою та проявляється навіть у формуванні думок американської адміністрації про причини й перебіг російсько-української війни.